

**Projev na XXIX. zasedání Akademického sněmu AV ČR dne 14.
prosince 2006**

Vážení členové Akademického sněmu, vážení hosté,

v souladu se Stanovami Akademie Vám jako nově ustavenému Akademickému sněmu poprvé předkládám zprávu o činnosti Akademické rady od posledního zasedání předcházejícího Sněmu.

Podrobný výkaz o všech záležitostech, jimiž se Akademická rada od dubna do prosince 2006 zabývala a o rozhodnutích, která učinila, jste dostali v písemných podkladech pro jednání. Chci se proto omezit jen na nejdůležitější otázky a zejména na úkoly, které nás v nejbližší době očekávají.

Jak je již tradicí, rád bych především připomenul aspoň několik významných událostí, k nimž v uplynulém období došlo ve vědeckém životě naší Akademie.

Práce na tématickém okruhu spintronických jevů v polovodičích, za které byla **Tomáši Jungwirthovi** z Fyzikálního ústavu udělena Cena Akademie, se dynamicky rozvíjejí a jejich ohlas v mezinárodní odborné komunitě rychle narůstá. Za období březen-duben byla jedna ze zmiňovaných prací vyhodnocena jako druhá nejcitovanější práce ve fyzice vůbec a Fyzikální ústav získal mezi institucemi místo druhého nejúspěšnějšího pracoviště v oblasti spinového Hallova jevu.

PALS, společná laboratoř Fyzikálního ústavu a Ústavu fyziky plazmatu, realizoval unikátní experiment, při kterém byly proměřeny

vlastnosti horké ionizované hmoty o hustotě pevné látky. Jde o první úspěšný experiment tohoto druhu na světě. Studium transportu záření v tomto „druhu hmoty“ má klíčový význam např. pro výzkum astrofyzikálních objektů extrémně vysokých energií. Tento experiment a interpretace získaných výsledků byly uskutečněny s britskou University of York a americkou Lawrence Livermore National Laboratory.

Při budování mezinárodní observatoře **Pierra Augera** v Argentině byla za zásadního přispění skupiny fyziků ze společné laboratoře optiky Fyzikálního ústavu a Olomoucké univerzity dokončena další významná etapa. Kromě návrhu, výroby a montáže velkoplošných zrcadel pro celou polovinu z 24 teleskopů se vedoucí sekce optiky Fyzikálního ústavu stal i koordinátorem činnosti celé soustavy fluorescenčních detektorů této světově unikátní laboratoře. Protože údaje těchto detektorů by nebylo možno správně interpretovat bez stálého monitorování vlastností atmosféry nad observatoří, byl pro tyto účely vyvinut malý robotický teleskop. Ten se kromě svého základního poslání mj. operativně automaticky přepnul na registraci optického dosvitu gama záblesku, detegovaného družicí SWIFT, a získal tak světově unikátní data.

V rámci dlouholeté úspěšné spolupráce s mezinárodní laboratoří **CERN** došlo v poslední době ke kvalitativní změně. Pracovníci Fyzikálního ústavu navrhli pro experiment TOTEM unikátní metodiku analýzy dat pružného rozptylu protonů. Tato data budou získávána pomocí technologicky náročných detektorů, jejichž výrobu zajišťuje firma Vakuum Praha s.r.o. Je to vůbec poprvé kdy detektory tvořící část trubic urychlovače dodává česká firma.

Příkladem toho, jak lze úspěšně spojit úsilí o vědeckou excelenci se získáním další hmotné podpory pro rozvoj vědního oboru, jsou smlouvy o spolupráci, které byly uzavřeny mezi Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR a americkou farmaceutickou firmou **Gilead**. Firma financuje výzkumné centrum na Ústavu organické chemie a biochemie, zřídila čestnou profesuru medicínální chemie, jejímž prvním nositelem se stal letošní sedmdesátník Antonín Holý, a bude rovněž financovat udělování stipendií výjimečně talentovaným studentům.

Dlouhodobý česko-slovensko-polský projekt „**Moravia magna**“, garantovaný z české strany archeologickými ústavami v Brně a Praze, byl na zasedání Union Académique Internationale v Bruselu oceněn jako jeden z nejúspěšnějších projektů.

Významná publikace Ústavu dějin umění AV ČR, syntéza „**Dějiny českého výtvarného umění díl V (1935-1958)**“, která vyšla v nakladatelství ACADEMIA a získala již významné akademické ocenění, se umístila na třetím místě i v soutěži o nejkrásnější českou knihu roku 2005.

Mezi důležitými událostmi našeho vědeckého života samozřejmě nelze vynechat ani uspořádání řady úspěšných **mezinárodních vědeckých konferencí**, na prvním místě 26. generálního shromáždění Mezinárodní astronomické unie, které se konalo v srpnu v Praze. Toto velké setkání vědců bylo sledováno a bohatě komentováno sdělovacími prostředky a obrátilo pozornost široké veřejnosti k nejnovějším výsledkům světové astronomie, na nichž se významně podílí i náš Astronomický ústav. Pro naši astronomii má velký význam i to, že díky pochopení a podpoře státních orgánů, především ministerstva zahraničí

a ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Česká republika konečně po dlouhém úsilí vstoupila do programu Evropské jižní observatoře.

Další odborné konference, pořádané nebo spolupořádané našimi ústavami, zde všechny nelze ani vyjmenovat. Snad bych se měl zmínit ještě o velmi úspěšné konferenci o hmotnostní spektrometrii a o zasedání Mezinárodní unie pro čistou a aplikovanou chemii (IUPAC).

S potěšením mohu konstatovat, že významným a úspěšným vědeckým pracovníkům Akademie se v minulém období dostalo i **významných společenských poct**. Vedle čestných medailí, cen a jiných ocenění v rámci Akademie, které jsou uvedeny v písemné zprávě, šlo zejména o tyto pocty:

Prezident republiky udělil u příležitosti státního svátku 28. října státní vyznamenání za zásluhy o stát v oblasti vědy Prof. **Petru Hájkovi**, vědeckému pracovníku a bývalému řediteli Ústavu informatiky AV ČR.

Prof. **Jaroslavu Kurzweilovi**, bývalému řediteli Matematického ústavu byla udělena Národní cena vlády ČR „Česká hlava“ za celoživotní dílo v oblasti teorie integrálních a diferenciálních rovnic.

Cena „Praemium Bohemiae“ Horáckovy nadace „Českému ráji“, která bývá označována jako česká Nobelova cena, byla udělena dlouholetému vedoucímu vědeckému pracovníku Astronomického ústavu **Zdeňku Ceplechovi**, DrSc.

A konečně udělilo Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových čestnou medaili Josefa Hlávky PhDr. **Vladimíru Vavřínkovi** řediteli Slovanského ústavu AV ČR.

Přecházím nyní k některým otázkám **vědecko-organizační práce Akademické rady** v uplynulém období.

V této oblasti své činnosti si Akademická rada s významnou podporou Vědecké rady AV ČR uvědomila, že je nutno hlouběji se zamýšlet nad základními koncepčními problémy naší vědy i práce Akademie, jako je podpora vědecké excelence, racionální a efektivní hodnocení vědecké práce a optimální využívání prostředků věnovaných na její rozvoj, uplatňování dosažených výsledků v praxi a další.

Tyto koncepční problémy se proto staly předmětem obsáhlé společné diskuse členů obou orgánů, jejíž výsledky se promítnou jak do jednotlivých dokumentů i přímých praktických opatření uvnitř Akademie, tak i do její účasti na zpracování příslušných norem a opatření celostátní povahy, jako je obnovená příprava novely zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných zdrojů a v souvislosti s ní i příprava nové **metodiky hodnocení výzkumné činnosti** pro rok 2007. Zde je třeba poznamenat, že hodnocení výzkumu a vývoje je složitým úkolem, v němž je obtížné dosáhnout jednoznačných výsledků. Musíme se však snažit o to, aby hodnocení bylo objektivní a účinné, administrativně co nejméně náročné a aby se nedrobilo na zbytečně zatěžující permanentní drobné kroky. A hlavně, aby se promítlo do financování institucí.

Na základě podnětů ze zmíněné diskuse rozhodla již Akademická rada o zřízení nové, prestižní podpory "**Praemium Academiae**", určené vybraným elitním vědeckým osobnostem, které vytvořily vědeckou školu a které jsou zárukou dalších vynikajících vědeckých výsledků. Podmínky pro tuto podporu se v současné době upřesňují a její udělování bude

zahájeno v roce 2007. Je ovšem třeba říci, že tato podpora, udělovaná z centra a tudíž svým rozsahem nutně omezená na nejvýznamnější případy, naplní své poslání pouze tehdy, stane-li se vzorem i pro chování rad pracovišť a ředitelů vůči vynikajícím vědeckým pracovníkům v jednotlivých ústavech.

Velká očekávání vkládáme i do **čtyř nově přijatých výzkumných záměrů**, jejichž uskutečňování bude zahájeno 1. ledna 2007. U Biofyzikálního ústavu AV ČR, Ústavu experimentální medicíny AV ČR a Ústavu molekulární genetiky AV ČR jsou tyto výzkumné záměry základem pro vytvoření budoucí nové infrastruktury výzkumu vybudované s významným přispěním strukturálních fondů EU. V jednom případě jde dokonce - poprvé po mnoha letech - o zřízení celého nového pracoviště - **Biotechnologického ústavu ve Vestci** u Prahy. Cílem čtvrtého výzkumného záměru, jehož nositelem je Středisko společných činností AV ČR, pak je další rozšíření a zkvalitnění infrastruktury, podporující práci všech ústavů Akademie.

V této souvislosti bych rád připomenul, že už budou vypisovány první výzvy v rámci 7. Rámcového programu EU a neměli bychom přehlížet ani možnosti, vyplývající z programů Bezpečnostního výzkumu. Do této oblasti totiž EU zahrnuje velmi širokou problematiku a české výzkumné instituce toho zatím velmi málo využívají. Poznávám, že problém **DPH** u evropských grantů je řešen a možná že pan náměstek Matějů nám k tomu podá aktuální informace.

Zmínil jsem se o možnosti čerpání strukturálních fondů, kde naše ústavy už připravily nebo připravují několik desítek projektů. Největším z nich je projekt **CEITEC** (Středoevropský technologický institut) v Brně,

který spojuje naše ústavy s Masarykovou univerzitou, brněnskou technikou a několika výrobními podniky. Největší podíl na připravovaném projektu má z našich pracovišť Biofyzikální ústav, kterému byl právě v této souvislosti schválen nový výzkumný záměr. Ve Vestci u Prahy má být vybudováno **Biotechnologické centrum**, jehož součástí by měl být jednak již zmíněný Biotechnologický ústav ale které by mělo všestranně rozvíjet základy nových biotechnologií včetně aplikací kmenových buněk v oblasti tkáňových náhrad. Třetím velkým projektem je založení **Institutu aplikovaných věd**, společná aktivita několika našich fyzikálně zaměřených ústavů a ČVUT Praha. Všechny tyto aktivity jsou výsledkem koncepčních úvah o dalším směřování a rozvoji Akademie.

Jiným takovým krokem k rozvoji velmi aktuální a nadějně oblasti výzkumu je realizace programu „**Nanotechnologie pro společnost**“, schváleného vládou na základě naší iniciativy již v srpnu 2005. V rámci tohoto programu proběhla během letošního roku dvě kola veřejné soutěže a naše projekty se dobře uplatnily.

S koncepčními změnami počítáme i v další činnosti **Grantové agentury AV ČR**. Návrhu nového Statutu Grantové agentury bude věnován samostatný bod programu našeho sněmovního jednání. Na tomto místě bych proto jen rád připomenul, že účelovou podporu vědeckých projektů je třeba postupně přizpůsobit měnící se situaci. V současnosti jde zejména o to, že je třeba posílit odbornou úroveň oborových rad naší Grantové agentury a posuzovatelů žádostí o granty a současně snížit nároky na počet posuzovatelů a na celkovou administrativu.

K méně ekonomicky významné, ale pro naši práci rovněž důležité koncepční změně jsme přistoupili i v pojetí podpory **vydávání vědeckých časopisů**. O tom bude mluvit Jiří Rákosník. Já jen chci upozornit na to, že časopis, nesoucí název pracoviště Akademie věd, by měl vycházet pouze v případě, že jde o časopis vsutku kvalitní a prestižní. Pro časopis, který je pouhým útočištěm pro články a práce jinde nepřijaté, v naší ediční činnosti opravdu není místo. Chci požádat naši Vědeckou radu aby se této problematice věnovala.

Akademie věd je někdy kritizována, že nepřispívá k **převodu výsledků základního výzkumu do praxe**. Je to naprosto pomýlený pohled na úlohu institucí vyhledávacího výzkumu ve společnosti, v našem případě tedy úlohy AV v ČR. Nemám dost času se tomu nyní podrobně věnovat, ale problém je v tom, že nemáme kvalitní státní politiku výzkumu a vývoje, která by se nesoustředovala na vytypování vágních priorit, ale soustředila by se na rozumné hodnocení výsledků výzkumu a na to navazující financování a na vytvoření podmínek a infrastruktury pro přenos výsledků výzkumu do praxe. Přechod ústavů Akademie na VVI je v tomto směru jen dílčím krokem.

Jsem ale vždycky překvapen tím, kolik **realizačních výstupů** naše ústavy každoročně hlásí. Např. v odvětví energetického strojírenství a provozu energetických zařízení vedla spolupráce Ústavu termomechaniky s firmou Škoda Power s.r.o. k řešení příčin problémů ve vysokotlaké části parní turbíny 1000 MW v jaderné elektrárně Temelín. Realizoval se také dálkový přenos dat z měření vibrací lopatek v elektrárně Prunéřov II. Fyzikální ústav AV ČR vyvinul originální konfigurace atmosférického plazmového systému, které byly využity

firmou LASER-TECH s.r.o. pro charakterizaci laserem kalených povrchů turbínových lopatek.

V oblasti materiálového výzkumu a technologií v rámci spolupráce s firmou Bonatrans a.s. provedl Ústav fyziky materiálů komplexní analýzu rozvoje porušení železničních dvojkolí, která vedla k návrhu nových typů dvojkolí se zvýšenou životností. Ústav přístrojové techniky ukončil vývoj originální stolní svářečky elektronovým svazkem, která bude vyráběna německou firmou Fokus. Ústav chemických procesů vyvinul způsob získávání cenných sloučenin yttria a europia z odpadních luminoforů při recyklaci skla z použitých obrazovek televizorů a monitorů počítačů. Proces byl poloprovozně otestován v podniku Safina Vestec a.s., a je patentově chráněn jak v ČR, tak i v EU.

Nová generace kloubních náhrad se zlepšenými vlastnostmi a s prodlouženou životností byla vyvinuta Ústavem makromolekulární chemie AV ČR ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a firmou Beznoska, s.r.o. Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského ve spolupráci s firmou Unipetrol vyvinul a patentoval katalyzátor, který byl úspěšně testován v poloprovozním měřítku. Poznatky budou využity společností Eurosupport při výstavbě produkční linky.

A to již nemluvím o opět nových virostatikách z ÚOCHB, nových monoklonálních protilátkách pro diagnostiku z ÚMG a dalších aplikacích.

A na závěr této části bych ještě chtěl s potěšením konstatovat neustálý vzestup i veřejnou odezvu naší **aktivity propagační a popularizační**. Např listopadový Týden vědy a techniky 2006 v Českých Budějovicích, Brně, Ostravě a Praze nabídl 64 přednášek, 2 besedy u

kulatého stolu, 6 výstav, a 7 vědeckých kaváren a bylo o něm přes 60 zpráv v médiích. Dnů otevřených dveří prakticky všech pracovišť Akademie využilo k návštěvám celkem 8700 zájemců, převážně z řad středoskolských a vysokoškolských studentů. Úspěšná byla akce „Věda v ulicích“ uspořádaná v Plzni a v Praze a ve spolupráci se společností „Česká hlava“, projekt „Otevřená věda“ pro středoškolské pedagogy i studenty, „Noc vědců“ a další projekty. Důsledkem těchto aktivit je skutečnost, že v uplynulém období se jen v hlavních sledovaných médiích objevilo na 6000 zpráv, článků, rozhovorů a jiných sdělení, vztahujících se k Akademii, jejím pracovištím a pracovníkům.

To všechno, o čem jsem mluvil, se týká Akademie věd. Nemohu se však nezmínit o **zásadních změnách v oblasti výzkumu a vývoje na celostátní úrovni**. Jak víte, Akademie věd je sice samostatnou institucí s vlastní rozpočtovou kapitolou, ale v praxi jsme podřízeni rozhodnutím Rady pro výzkum a vývoj, která nám navrhuje rozpočet a která připravuje zákonné normy pro oblast výzkumu a vývoje. My v této Radě máme samozřejmě své zástupce (je to nyní místopředseda Pavel Vlasák a kolega Vladimír Nekvasil). Po volbách se postavení Rady změnilo. Zůstává nadrezortním orgánem vlády, jejím předsedou je premiér Topolánek, ale sekretariát Rady se přesunuje na MŠMT. Pani ministryně Kopicová velmi operativně pomohla řešit závažné problémy spojené s tímto přesunem. Současně se ale otevřela diskuse o tom, jak by Rada měla působit dál. Bylo by velmi nedobré, kdyby ztratila svůj nadrezortní charakter, protože pak by jen obtížně mohla koordinovat a zajišťovat výzkum ve všech rezortech. Naši organizaci výzkumu a vývoje s nadrezortní Radou nám mnohé státy závidějí a poukazují na nedokonalost systému který je založen na ministerstvu rovnocenném ostatním rezortům. Myslím, že je čas otevřít k budoucnosti organizačního

zajištění výzkumu u nás diskuzi. Domnívám se, že by např. mohl vzniknou a legislativně se zakotvit orgán pro výzkum a vývoj s nadrezortní působností. Tento orgán by byl servisním pracovištěm Rady složené z nezpochybnitelných osobností výzkumu a vývoje za předsednictví premiéra nebo vicepremiéra. Možností organizačního zajištění výzkumu a vývoje je ovšem víc.

Dovolte mi nyní, abych se v závěrečné části svého vystoupení soustředil na hlavní událost vnitřního života Akademie těchto dnů, to jest na nadcházející **přechod akademických pracovišť na právní a ekonomickou formu veřejných výzkumných institucí.**

Pro úspěšné zajištění tohoto významného kroku je rozhodující skutečnost, že vláda ČR svým usnesením ze dne 24. května 2006 č. 614 schválila s účinností od 1. ledna 2007 **nové Stanovy Akademie věd**, které byly přijaty již před rokem na XXVII. zasedání Akademického sněmu. Je nutno říci, že schvalování nových Stanov se v závěru meziresortního připomínkového řízení poněkud zkomplikovalo a zdrželo dodatečnými formálně právními připomínkami Legislativní rady vlády, jejichž bezvýhradné přijetí by značně ohrozilo tak významné demokratické principy a tradice uspořádání Akademie, jako je existence a složení shromáždění výzkumných pracovníků na ústavech Akademie či dokonce skutečnost, že pracoviště Akademie - na rozdíl od ostatních veřejných výzkumných institucí – si sama navrhuje a volí členy řídicích orgánů Akademie jako svého zřizovatele. Spor se nakonec vyřešil k oboustranné spokojenosti tím, že Sněmem schválené Stanovy byly rozděleny do dvou částí – na vlastní Stanovy, které v souladu s novelizovaným zákonem o Akademii věd upravují především uspořádání a činnost celoakademických orgánů,

a na přílohu, která vychází ze zákona o veřejných výzkumných institucích a v jeho duchu blíže rozpracovává problematiku struktury a orgánů pracovišť Akademie, jejich zaměstnanců a vztahů mezi pracovišti a celoakademickými orgány. Věcný obsah Stanov přitom nebyl touto novou formální úpravou dotčen

Nové **zřizovací listiny** všech pracovišť AV ČR jako veřejných výzkumných institucí spolu s příslušnými údaji a listinami včetně jmenování osob, které budou od 1. ledna 2007 do řádného jmenování nového ředitele pověřeny vedením jednotlivých pracovišť, byly předloženy Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ve stanoveném termínu 30. června 2006, nesetkaly se s žádnými námitkami ani připomínkami a nic tedy nebrání tomu, aby všechna pracoviště AV ČR byla k 1. lednu 2007 zapsána do celostátního rejstříku veřejných výzkumných institucí a k tomuto datu i v právním smyslu vznikla.

V této oblasti je však ještě třeba, aby dnešní zasedání Akademického sněmu přijalo rozhodnutí, týkající se začlenění dvou zbývajících tzv. **servisních pracovišť** Akademie do sekcí Akademie. Pokud jde o Knihovnu AV ČR, doporučuje Akademická rada v dohodě s vedením Knihovny, aby byla k 1. lednu 2007 začleněna do 7. sekce sociálně-ekonomických věd, k níž má nejbliže svou odbornou problematikou i zaměřením svého současného výzkumného záměru a v níž již byla v minulosti jako vědecké pracoviště zařazena. Naproti tomu Středisko společných činností AV ČR, které plní úkoly na úseku výzkumné infrastruktury pro pracoviště Akademie bez ohledu na jejich odborné zaměření, se doporučuje i jako veřejnou výzkumnou instituci ponechat nadále v přímé gesci Akademické rady. Prosím návrhovou

komisi našeho Sněmu, aby se těmito návrhy zabývala a zařadila příslušná rozhodnutí do návrhu usnesení.

Na základě příslušných ustanovení Stanov AV ČR a zákona o veřejných výzkumných institucích Akademická rada AV ČR ve druhém pololetí 2006 vypracovala a vydala celý **soubor prováděcích a vzorových předpisů**, které mají usnadnit provedení přechodu jednotlivých pracovišť na veřejné výzkumné instituce. Jako nejaktuálnější byl ve značném předstihu připraven a vydán pokyn k přípravě **první volby rad pracovišť** AV ČR jako veřejných výzkumných institucí a vzorový volební řád pro jejich první volbu. V říjnu pak byly schváleny individuální volební řády jednotlivých pracovišť včetně dohodnutých upřesnění a úprav, takže je možno tento první důležitý krok dobře připravit a hned v prvních dnech ledna uskutečnit. Dále již byly vydány a zveřejněny vzorový organizační řád pracoviště, vzorový jednací řád Rady pracoviště, pravidla pro obsazování funkcí ředitelů pracovišť, směrnice pro schvalování úkonů pracovišť při nakládání s majetkem a majetkovými právy a vzorový spisový a skartační řád pracoviště. Zbývající důležitý dokument – **vzorový mzdový předpis** pracoviště – bude vydán po prodiskutování zásadních otázek odměňování zaměstnanců na našem dnešním zasedání a bude o něm ještě blíže hovořit kolega Rákosník. Jsem tedy přesvědčen o tom, že se nám pro hladké uskutečnění přechodu na veřejné výzkumné instituce podařilo po právní a organizační stránce připravit vše potřebné.

Rád bych se nyní na chvíli zastavil u **problematiky majetkové transformace**, která je jednou z nejdůležitějších součástí přechodu pracovišť na právní a ekonomickou formu veřejných výzkumných institucí a týká se jak movitého, tak i nemovitého majetku, který byl doposud

majetkem státu v příslušnosti hospodaření jednotlivých státních příspěvkových organizací.

Kdežto přechod movitého majetku do vlastnictví veřejných výzkumných institucí nepředstavuje žádný složitý problém, je tomu u **nemovitostí** jinak. Proto byla pracoviště AV ČR již koncem roku 2005 seznámena s právními možnostmi chystaných změn a vyzvána, aby do konce prvního čtvrtletí 2006 předložila své konkrétní návrhy. Po celý zbytek roku 2006 pak intenzivně pracovala Komise pro řešení majetkových záležitostí jako dočasný pomocný orgán Akademické rady pod vedením Radomíra Vlčka, která podrobně a v mnoha případech opětovně projednávala předložené návrhy a předkládala je Akademické radě ke schválení. Je možno s potěšením konstatovat, že většinu nemovitého majetku, s nímž nyní pracoviště hospodaří, bude možno předat do jejich vlastnictví, což znamená, že tyto nemovitosti – budovy, pozemky a další – se ze zákona stanou dne 1. ledna 2007 majetkem příslušných pracovišť. Snahou pověřené komise i Akademické rady přitom bylo zajistit i existenci menších pracovišť v objektech, jež budou majetkem jiného ústavu, a to především vhodnými smlouvami. Současně ovšem Akademická rada musela schválit i vyjmutí příslušnosti hospodaření k nemovitostem u některých objektů, které zatím nadále zůstanou v majetku státu. Jsou to objekty, kde nejsou vyřešeny vlastnické vztahy k majetku obcí, v nichž se nacházejí i byty nebo které jsou národními kulturními památkami, ale bohužel i objekty, v nichž se nepodařilo dospět k rozumné dohodě mezi dosavadními uživateli. Tyto případy bude nutno podrobit novému zevrubnému právnímu, ekonomickému a stavebně technickému rozboru a o jejich vložení do majetku veřejných výzkumných institucí rozhodnout až poté.

Hovořím o těchto problémech tak podrobně i proto, že nás již v přípravné fázi upozornily na některá **úskalí dalšího rozvoje** Akademie, která by přechod na veřejné výzkumné instituce mohl přinést. Akademie i po tomto přechodu přece zůstává jediným celkem, který je spojen společným úkolem a cílem. Vzájemné vztahy jednotlivých součástí tohoto celku se proto musí vyznačovat **velkorysostí**, porozuměním pro potřeby a zájmy menších a slabších, které je ostatně nedílnou součástí každé demokraticky fungující instituce, ochotou nesobecky se uskrovnit v zájmu solidárního vyřešení naléhavých potřeb slabších složek soustavy pracovišť i této soustavy jako celku. A o tom, že nemalé náklady bude nutno trvale vkládat do společných rozvojových projektů celé Akademie, rovněž není pochyb. O projektech na využití strukturálních fondů EU jsem již hovořil. Ale nejenom to - vždyť např. v příštím roce musíme ještě vložit značné prostředky do dokončení rekonstrukce areálu zámku **Liblice**, která vzhledem k tomu, že jde o hodnotný historický objekt, není levná. Kvalitní konferenční a vzdělávací středisko v Liblicích nám však v budoucnu přinese nemalé výhody a úspory. Stejně tak budeme muset v brzké době počítat s vybudováním nového **objektu pro některá společenskovědní pracoviště**, která jsou zatím odkázána jen na nájemní prostory nebo jejichž dosavadní sídla jsou ohrožena v důsledku nedorozhodnutých majetkoprávních vztahů. Připomínám, že jednotlivá **VVI nemohou existovat mimo rámec Akademie věd**, která zůstává státní institucí a je jejich zřizovatelem.

A nyní dovoluji, abych připomenul další úkoly, které nás čekají doslova v nejbližších dnech. Prvním a nejdůležitějším z nich bude **volba nových rad pracovišť** na shromážděních výzkumných pracovníků, která by se měla uskutečnit hned v prvních dnech měsíce ledna 2007. Vysoká kvalita těchto orgánů a jejich připravenost komplexně řešit celou

vědeckou i ekonomickou a organizační problematiku pracoviště je nesmírně důležitá – vždyť právě v postavení a úloze rad pracovišť se nejvýrazněji odráží podstatné posílení vědecké i ekonomické samostatnosti pracovišť jako veřejných výzkumných institucí, jež je ovšem samozřejmě spojeno i s jejich daleko vyšší právní, vědeckou i morální odpovědností. Prosím proto, abyste i ve zbývajících dnech věnovali kvalitní přípravě těchto voleb maximální pozornost.

Zvláště závažným úkolem rad pracovišť bude vyhlášení a realizace **výběrového řízení na obsazení funkcí ředitelů pracovišť**. Je třeba si uvědomit, že toto výběrové řízení nebude již – jako v minulosti – vyhlašovat Akademická rada, ale že je plně v kompetenci rad pracovišť. Z centra můžeme pracovištím nabídnout pouze urychlené zveřejnění oznámení o výběrovém řízení v Akademickém bulletinu a na internetových stránkách Akademie. Stejně jako u rad pracovišť bude i při jmenování prvních ředitelů pracovišť jako veřejných výzkumných institucí, tedy již na pětileté funkční období, nesmírně záležet na jejich komplexních vědeckých i manažerských předpokladech a schopnostech včetně schopnosti obklopit se zdatnými a výkonnými spolupracovníky. Akademická rada se přitom domnívá, že pro jednotu a koncepčnost vedení pracoviště je velmi potřebné, aby se ředitel stal členem a pokud možno i předsedou Rady pracoviště. Vzhledem k náročnosti této „zakladatelské“ funkce a potřebě operativně rozhodovat a pružně reagovat na nové skutečnosti a problémy je též alespoň mým osobním názorem, že by na funkce ředitelů měly být jen výjimečně navrhovány – při vší úctě k jejich kvalitám a zkušenostem – osobnosti starší 65 let a ti, kteří si ve funkci ředitelů příspěvkových organizací „odsloužili“ již dvě funkční období. A je také samozřejmé, že opravdu kvalitní ředitel musí nechávat vedle sebe vyrůst kolegy, kteří by jej v budoucnosti mohli

úspěšně vystřídat. Nakonec chci ještě upozornit i na časový rozměr tohoto náročného úkolu: podle zákona musí být všechny orgány veřejné výzkumné instituce ustaveny a tedy i funkce ředitele obsazena nejpozději do šesti měsíců po vzniku veřejné výzkumné instituce, ale čím dříve se tak skutečně stane, tím to bude lepší.

Nakonec ještě krátkou poznámku k dozorčím radám pracovišť. **Dozorčí rady** jsou nezávislým dohlížecím a kontrolním orgánem zřizovatele a jejich jmenování, zahájení jejich činnosti, přijetí jejich jednacích řádů atd. je v rukou a odpovědnosti Akademické rady. Úlohou pracovišť tu je pouze vytvořit potřebné podmínky pro jejich činnost a řádně a včas jim dávat k dispozici všechny nezbytné informace, údaje a dokumenty. Se jmenováním předsedů a členů dozorčích rad pracovišť se počítá na zasedání Akademické rady v prvním čtvrtletí 2007.

Vážené kolegyně a kolegové, tím jsem vyčerpal informace, náměty a připomínky, které jsem chtěl přednést dnešnímu Sněmu ke zprávě o činnosti Akademické rady za minulé období a zejména k přechodu akademických pracovišť na právní a ekonomickou formu veřejných výzkumných institucí. Závěrem bych rád vyjádřil přesvědčení, že se nám při plnění tohoto náročného úkolu bude i nadále dařit a že dokážeme vytěžit z něj maximum pro další úspěšný rozvoj naší vědecké práce.